

20. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”

23 PAŹDZIERNIKA, PONIEDZIAŁEK

VI i IV

8.00-9.30 Rejestracja uczestników

9.30-9.45 OTWARCIE KONFERENCJI I POWITANIA

sala Koncertowa VI p.

dr Marcin Romanowski – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Aldona Machnowska-Góra – Zastępczyni Prezydenta m.st. Warszawy

dr Monika Sajkowska – prezeska FDDS

9.45-10.00 Wręczenie medalu „Za zasługi dla bezpieczeństwa” Stowarzyszenia Generałów Policji RP

10.00-11.00 Wykład inauguracyjny

Ile jest w Polsce krzywdzonych dzieci?

Raport z badań Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023 – **dr Szymon Wójcik**, FDDS, UW

prowadzenie sesji: **Katarzyna Smolińska**, FDDS

11.00-11.30 PRZERWA

foyer sali Koncertowej VI p.

11.30-13.00 SESJA PLENARNA

sala Koncertowa VI p.

Trauma jako konsekwencja przemocy wobec dzieci

Posttraumatyczne funkcjonowanie dzieci krzywdzonych – wyzwania diagnostyczne – **dr Krzysztof Sz wajca**, Klinika Psychiatrii i Psychoterapii Katedry Psychiatrii UJ CM

Małe dziecko w sytuacji zaniedbania – **dr Teresa Jadczyk-Szumilo**, Polski Instytut Traumatologii, IteM – Centrum Psychologiczne

moderacja: **Ewa Dziemidowicz**, FDDS

13.00-14.00 PRZERWA

sala Skłodowskiej IV p.

14.00-15.30 SESJA PLENARNA

sala Koncertowa VI p.

Utracone dzieciństwo

Rozwój seksualny a seksualizacja dziecka – **prof. dr hab. Maria Beisert**, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

Zawstydzone dziecko, bezwstydni opiekunowie i samotne ciało – refleksje na temat wstydu i cielesności – **prof. dr hab. Katarzyna Schier**, Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychoanalitycznej

moderacja: **Maria Keller-Hamela**, FDDS

15.30-16.00 PRZERWA

foyer sali Koncertowej VI p.

16.00-17.30 SESJA PLENARNA

sala Koncertowa VI p.

Jak ustawa o ochronie małoletnich zmieni system ochrony dzieci w Polsce? – panel dyskusyjny

dr Marcin Romanowski, Ministerstwo Sprawiedliwości

Agnieszka Matysek, Sąd Rejonowy w Kielcach, Ministerstwo Sprawiedliwości

Katarzyna Katana, FDDS

Olga Trocha, UNICEF

moderacja: **Paulina Nowosielska**, Dziennik Gazeta Prawna

18.00-20.00 Pokaz filmu „SKĄD DOKĄD” i rozmowa z reżyserem Maciejem Hamelą – KINOTEKA, sala Przyjaźń

20.00-20.30 Jubileuszowa niespodzianka

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

20. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”

24 PAŹDZIERNIKA, WTOREK		IV piętro
8.00–9.30	Spotkanie Krajowej Koalicji na rzecz Ochrony Dzieci – sesja zamknięta	sala Skłodowskiej IV p.
9.30–11.00	SESJE RÓWNOLEGŁE	IV p.

Sala Kruczkowskiego

Zeznania małoletnich świadków pokrzywdzonych – stałe wyzwanie dla biegłych i prawników

Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska i Ewa Wach, Instytut Ekspertyz Sądowych im. Prof. dr Jana Sehna w Krakowie

moderacja: Paulina Masłowska, FDDS

Sala Starzyńskiego

Czego nie wiedzą dorośli? – o trudnościach, wyzwaniach i nadziejach oczami młodych ludzi – panel dyskusyjny

Aneta Matuszewska, FDDS

Weronika Snoch i Angelika Friedrich, Nastoletni Azyl

Łukasz Bogusławski, Młode Głowy

moderacja: Katarzyna Talacha, FDDS

Sala Rudniewa

Partycypacja dzieci w podejmowaniu decyzji bezpośrednio ich dotyczących – doświadczenia brytyjskie

Nigel Boulton, Nib Shared Vision

Sarah Hall, Nib Shared Vision

Marisa De Jager, Nib Shared Vision

moderacja: Joanna Gorczowska, gabinet psychoterapeutyczny

11.00–11.30 PRZERWA		sala Broniewskiego IV p.
11.30–13.00 SESJE RÓWNOLEGŁE		IV p.

Sala Kruczkowskiego

Praca terapeutyczna oparta na mentalizacji jako szansa na zatrzymanie przemocy wobec dziecka

dr Agata Milik-Brzezińska, FDDS

Karolina Putz, FDDS

dr Anna Szczepaniak, FDDS

moderacja: Joanna Kulpińska, FDDS

Sala Starzyńskiego

REAGUJ! – o społecznych kompetencjach reagowania na przemoc wobec dzieci

Dzieci same się nie obronią. Reaguj na przemoc wobec dzieci – *Jolanta Zmarzlik, FDDS*

Reagowanie na krzywdzenie dziecka – jakie narzędzia oferuje nam prawo? – *Paulina Masłowska, FDDS*

Kampania REAGUJ!, czyli jak przekonać ludzi do reagowania na krzywdzenie dzieci – *Ewa Dziemidowicz, FDDS*

moderacja: Monika Kamińska, FDDS

Sala Rudniewa

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Co zmieniła nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – *Anna Schmidt, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej*

Kondycja osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej okiem superwizorki – *Renata Durda, "Niebieska Linia" Instytutu Psychologii Zdrowia PTP*

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w kontekście zapisów Konwencji Rady Europy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet w tym przemocy domowej – *dr Grzegorz Wrona, Kancelaria Adwokacka*

moderacja: Justyna Podlewska, FDDS

Sala 22/25

Dziecko w rozwodzie rodziców – dylemat króla Salomona – warsztat (limit miejsc)

Wanda Szaszkiwicz, Szkoła Psychoterapii Dialog w Warszawie

Ryszard Izdebski, Krakowska Fundacja Rozwoju Psychoterapii im. Profesor Marii Orwid

13.00–14.00 PRZERWA		sala Skłodowskiej IV p.
14.00–15.30 SESJE RÓWNOLEGŁE		IV p.

Sala Kruczkowskiego

Przemoc rówieśnicza – nowe fenomeny i trendy w profilaktyce

Skala i uwarunkowania przemocy rówieśniczej – *dr Anzhela Popyk, Uniwersytet SWPS, FDDS*

Przemoc rówieśnicza – dorosły jako kluczowe ogniwo systemu wsparcia dzieci i nastolatków – *dr Anna Kubiak, Uniwersytet SWPS*

Profilaktyka seksualnej przemocy rówieśniczej – *Iza Jąderek, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego*

moderacja: Marta Skierkowska, FDDS

Sala Starzyńskiego

Standardy Ochrony Dzieci – praktyczne rekomendacje wdrażania w instytucjach – panel dyskusyjny

dr Anna Krawczak, FDDS

Izabela Marcewicz-Jendrysik, Warszawskie Centrum Opieki Medycznej "Kopernik"

Katarzyna Zgódka, ZHP

Katarzyna Obuchowicz, SP nr 169

moderacja: Karolina Cyran-Juraszek, FRSO, OZRSS

Sala Rudniewa

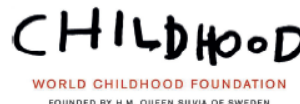
Wysłuchanie dziecka

Wysłuchanie w praktyce sądu rodzinnego i nieletnich – *Maja Jabłońska, Sąd Rejonowy w Olsztynie*

Inna strona wysłuchania. Czy zawsze słyszymy, co mówią dzieci z Ukrainy? – *Olga Trocha, UNICEF*

Wysłuchanie dziecka w procedurze cywilnej z perspektywy pełnomocnika procesowego oraz organizacji pozarządowej – *Katarzyna Ostrowska, FDDS*

moderacja: Justyna Podlewska, FDDS

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

ABSTRAKTY WYSTĄPIEŃ

23 PAŹDZIERNIKA, PONIEDZIAŁEK

10.00–11.00 Wykład inauguracyjny

Ile jest w Polsce krzywdzonych dzieci?

Raport z badań Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023

dr Szymon Wójcik, FDDS

Wiedza o skali przemocy dzieci powinna być podstawą planowania wszelkich działań mających na celu zapobieganie temu zjawisku i pomoc osobom pokrzywdzonym. Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce to trzecia edycja raportu poświęconego wiktyimizacji młodych osób. Badanie jest przeprowadzane cyklicznie co 5 lat przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (FDDS) od roku 2013. Ze względu na brak jednolitego systemu zbierania danych w naszym kraju Diagnoza stanowi jedno z nielicznych kompleksowych źródeł wiedzy o problemie przemocy wobec dzieci. Jej tegoroczną edycję zrealizowano na reprezentatywnej próbie ponad 2 tys. uczniów w wieku 11–17 lat. Wykorzystane w badaniu narzędzie powstało na podstawie Kwestionariusza wiktyimizacji młodzieży (Juvenile Victimization Questionnaire – JVQ) autorstwa Sherry L. Hamby i Davida Finkelhora, który jest szeroko stosowany do badań zjawiska krzywdzenia dzieci na całym świecie. W tym roku oprócz wcześniej poruszanych tematów postanowiliśmy uwzględnić problem zaniedbania emocjonalnego dzieci oraz parentyfikacji, czyli angażowaniu dziecka w nieodpowiednie rozwojowo role w rodzinie i przejmowanie roli rodzica. Zagadnienia te nie były dotąd w dostatecznym stopniu obecne w badaniach realizowanych w Polsce. W wystąpieniu po raz pierwszy zaprezentujemy najnowsze dane dotyczące występowania różnych form przemocy doświadczanej przez dzieci i młodzież, wyniki dotyczące zaniedbania fizycznego i emocjonalnego jak również przedstawimy część analiz dotyczących zależności między doświadczeniami przemocy a podejmowaniem zachowań autodestrukcyjnych, takich jak samookaleczenia i próby samobójcze. Spojrzymy również jak w świetle badań wyglądają czynniki chroniące, zmniejszające ryzyko wiktyimizacji.

11.30–13.00 Sesja plenarna

Trauma jako konsekwencja przemocy wobec dzieci

Posttraumatyczne funkcjonowanie dzieci krzywdzonych – wyzwania diagnostyczne

dr Krzysztof Szwejca, Klinika Psychiatrii i Psychoterapii Katedry Psychiatrii UJ CM

Krzywdzenie dziecięce pozostaje utajonym bohaterem w diagnostyce psychiatrycznej – teoretycznie wiemy coraz więcej o związku między krzywdzeniem a zaburzeniami psychicznymi, ale w praktyce zauważamy zaburzenia, a nie widzimy krzywdzenia (w jeszcze większym stopniu dotyczy to diagnostyki ogólnopediatrycznej i somatycznych następstw traum dziecięcych). Straumatyzowane dzieci „obrastają” różnymi, częściowymi, niewystarczającymi albo wręcz błędnymi diagnozami psychiatrycznymi. Szczególnie w Polsce, w sytuacji braku agencji ochrony dzieci (za wyjątkiem ośrodków prowadzonych przez FDDS), kryzysu psychiatrii dziecięco-młodzieżowej, niskiej integracji międzysektorowej (służba zdrowia, sądy, pomoc społeczna itd.). A zarazem rozwija się psychiatria środowiskowa, a do systemów klasyfikacyjnych wchodzi nowa diagnoza – złożonego zespołu stresu pourazowego. Czy jesteśmy w przededniu poważnej zmiany? Czy otwiera się szansa na lepszą diagnostykę dzieci, które doświadczają traum?

Małe dziecko w sytuacji zaniedbania

dr Teresa Jadczyk-Szumilo, Polski Instytut Traumatologii, Item – Centrum Psychologiczne

Zwykle rozmawiamy o przemocy fizycznej, seksualnej czy emocjonalnej wobec dzieci. Jest jednak przemoc znacznie cięższa w życiu dziecka - zaniedbanie. Zaniedbanie, kiedy dziecko go doświadcza obejmuje wszystkie sfery życia dziecka. Każdy inny rodzaj przemocy ma swój początek i koniec. Czyli jest zdarzeniem. Zaniedbanie, jeśli jest udziałem dziecka trwa ciągle. Nie jest to zdarzenie, które trwa, kiedy sprawca go dokonuje.

20. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”

Zaniedbanie jest życiem dziecka. Zwykle jego jedynym doświadczeniem, które nie ma początku, ani końca. Tym samym zaniedbanie stanowi o jakości życia dziecka nie pozwalając mu doświadczyć niczego innego. Taka sytuacja odbiera nadzieję, szansę na zmianę, pozbawia siły do życia. Podczas wykładu pokażę konsekwencje rozwojowe zaniedbania.

14.00–15.30 Sesja plenarna

Utracone dzieciństwo

Rozwój seksualny a seksualizacja dziecka

prof. dr hab. Maria Beisert, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

Dwa pojęcia bliskobrzmiące: rozwój seksualny i seksualizacja nie są pojęciami synonimicznymi. Rozwój seksualny jest jednym z wątków rozwoju człowieka, zogniskowanym wokół płci (szeroko rozumianej) i jej funkcji, zbudowanym na fundamencie bio-psycho-społecznym. Opisuje wszystkie zjawiska – normatywne i pozanormatywne, które dotyczą seksualności człowieka w cyklu całego życia. Seksualizacja opisuje patologię w obszarze seksualności związaną z wartościowaniem człowieka wyłącznie jako obiektu seksualnego. Mylenie tych dwóch pojęć wywołuje negatywne skutki w zakresie wspierania rozwoju seksualnego, edukacji seksualnej i terapii zaburzeń seksualnych. Są one odczuwalne i niebezpieczne szczególnie w dzieciństwie, gdy kształtują się zręby seksualności człowieka. Odróżnianie rozwoju seksualnego dziecka od seksualizacji a także promowanie rozwoju oraz przeciwdziałanie seksualizacji dziecka jest obowiązkiem wszystkich specjalistów, którzy wywierają wpływ na dziecko. Na czynnikach odpowiedzialnych za te dwa zadania skupiać się będzie treść wykładu.

Zawstydzone dziecko, bezwstydni opiekunowie i samotne ciało – refleksje na temat wstydu i cielesności

prof. dr hab. Katarzyna Schier, Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychoanalitycznej

Wystąpienie dotyczy problematyki wstydu w relacji dziecka krzywdzonego z jego rodzicami. Wstyd jest tu rozumiany zarówno jako zjawisko wewnątrzpsychiczne, jak i interpersonalne. Zostanie przedstawiony związek relacyjnych doświadczeń traumatycznych z odczuwaniem wstydu przez dziecko i zaburzeniami jego obrazu ciała. Autorka podejmie kontynuację refleksji na temat bezwstydnich rodziców i wstydu u dzieci, rozpoczętą na II Gdańskiej Konferencji Fundacji DDS. Tezy teoretyczne będą ilustrowane poprzez wyniki badań empirycznych i przykłady kliniczne.

16.00–17.30 Sesja plenarna

Jak ustawa o ochronie małoletnich zmieni system ochrony dzieci w Polsce? – panel dyskusyjny

dr Marcin Romanowski, Ministerstwo Sprawiedliwości

Agnieszka Matysek, Sąd Rejonowy w Kielcach, Ministerstwo Sprawiedliwości

Katarzyna Katana, FDDS

Olga Trocha, UNICEF

Ustawa o ochronie małoletnich z 28 lipca br. to ważny akt prawny, który ma szansę wymiennie poprawić ochronę dzieci przed krzywdzeniem w naszym kraju. Jak dokładnie przepisy wprowadza i w jakim celu? Jak będzie wyglądała jej wdrażanie w praktyce? Na jakie wsparcie będą mogły liczyć organizacje i instytucje w związku z nowymi obowiązkami? I czy to koniec legislacyjnej drogi, jeśli chodzi o system przeciwdziałania przemocy wobec dzieci? Odpowiedzi na te i inne pytania poszukamy w gronie ekspertów, którzy opracowali ustawę lub konsultowali jej zapisy.

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

20. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”

24 PAŹDZIERNIKA, WTOREK

9.30–11.00 Sesja równoległa

Zeznania małoletnich świadków pokrzywdzonych – stałe wyzwanie dla biegłych i prawników

Teresa Jaśkiewicz-Obydzińska i Ewa Wach, Instytutu Ekspertyz Sądowych

Udział dzieci w postępowaniach sądowych od dawna jest przedmiotem zainteresowania zarówno prawników jak i psychologów. Podejmowane w ostatnich latach liczne inicjatywy, które mają na celu zminimalizowanie ewentualnych negatywnych skutków występowania przez dziecko w roli świadka oraz ochronę jego praw, jednocześnie znacząco wpłynęły na zwiększenie roli biegłych psychologów występujących w tych sprawach. Nikt już nie kwestionuje potrzeby korzystania z wiedzy psychologicznej w rozwiązywaniu określonych problemów w postępowaniach karnych, w których występują małoletni – dotyczy to zwłaszcza problematyki uzyskiwania i oceny ich zeznań. Z drugiej strony jednak opinie żadnych innych specjalistów nie budzą chyba tylu kontrowersji i polemik. Problem ten występuje zwłaszcza w związku z obligatoryjnym w świetle obowiązujących przepisów zasięgnięciem opinii biegłych psychologów w sprawach przemocy (w tym seksualnej) wobec małoletnich, dokonywanej zarówno przez sprawców obcych, jak i osoby z najbliższej rodziny. Zastrzeżenia do opinii psychologicznych są wysuwane zarówno przez organy procesowe, jak i samych zainteresowanych. Fakt ten powoduje niekorzystne, z punktu widzenia interesów małoletnich skutki w postaci zasięgnięcia kolejnych opinii psychologicznych, wielokrotnego powtarzania badań psychologicznych pokrzywdzonych, nieraz w czasie bardzo odległym od zdarzeń, które są przedmiotem sprawy, a w konsekwencji, często nieuzasadnione przedłużanie postępowania. Sesja ma na celu przedstawienie najbardziej istotnych w tym kontekście problemów: podstawowych zasad dobrej współpracy biegłego psychologa i organu zlecającego opinię, warunków, jakie powinna spełniać rzetelnie opracowana opinia psychologiczna dotycząca zeznań małoletnich pokrzywdzonych oraz pewne sugestie dotyczące właściwej oceny opinii przez organy procesowe.

9.30–11.00 Sesja równoległa

Czego nie wiedzą dorośli? – o trudnościach, wyzwaniach i nadziejach oczami młodych ludzi – panel dyskusyjny

Aneta Matuszewska, FDDS

Weronika Snoch i Angelika Friedrich, Nastoletni Azyl

Łukasz Bogustawski, Młode Głowy

O młodych ludziach, dla młodych ludzi, wobec młodych ludzi... czas na „z młodymi ludźmi”. Panel dyskusyjny z młodymi ludźmi – aktywistkami i aktywistami oraz konsultantkami telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111, prezentujący perspektywę dzieci i młodzieży na trudności, wyzwania, problemy i nadzieje, które momentami umykają przed wzrokiem i uwagą dorosłych. Rozmowa o paradoksach związanych z byciem nastolatkiem, o wizerunku osoby nastolatka, o stereotypach, które krzywdzą, o szansach, które stają się zagrożeniami i zagrożeniami, z których nastolatek potrafi stworzyć dobro. Dużo o zdrowiu psychicznym, wrażliwości, zmianach i wnętrzu. Troszkę o lęku, oczekiwaniach, granicach i kryzysach. Szczerze, w oparciu o historie własne i usłyszane od innych młodych ludzi, w towarzystwie, które potrafi dawać dzieciom siłę. Czyli dokładnie tak jak w telefonie zaufania dzieci i młodzieży 116 111 Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę chcielibyśmy obchodzić nadchodzący jubileusz 15 lat działania telefonu.

9.30–11.00 Sesja równoległa

Partycypacja dzieci w podejmowaniu decyzji bezpośrednio ich dotyczących – doświadczenia brytyjskie

Nie tylko słowa – głos dziecka

Nigel Boulton, Sarah Hall i Marisa De Jager, Nib Shared Vision

Głos dziecka oraz doświadczenia dzieci, młodych ludzi i rodzin są głównym źródłem informacji, na których powinna się opierać praktyka. Ten warsztat koncentruje się na bezpośrednim, pomocnym, dobrym kontakcie z dziećmi i młodymi ludźmi w pracy socjalnej z dzieckiem i rodziną (*case work*) oraz na wspieraniu ich uczestnictwa w podejmowaniu decyzji i planowaniu działań pomocowych. Skupimy się również na ważnej roli współpracy z innymi instytucjami w celu zapewnienia jak najlepszych usług, a także na znajomości obowiązującego

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

20. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”

prawa i wytycznych wspierających przepływ informacji i wysłuchanie głosu dziecka.

11.30–13.00 Sesja równoległa

Praca terapeutyczna oparta na mentalizacji jako szansa na zatrzymanie przemocy wobec dziecka

dr Agata Milik-Brzezińska, FDDS

Karolina Putz, FDDS

dr Anna Szczepaniak, FDDS

„U podstaw odporności psychicznej leży poczucie bycia rozumianym; bycia w sercu i umyśle drugiej, kochającej, opanowanej i dopasowanej do nas osoby.”

Diana Fosha

Podczas spotkania będziemy mieli okazję porozmawiać o wpływie bezpiecznej relacji na rozwój dziecka. Przybliżymy pojęcie mentalizacji i podkreślimy istotę reperacji w procesie budowania zaufania epistemicznego czyli bazowego zaufania do świata i ludzi. Postaramy się przyjrzeć jednemu z czynników, który leczy w psychoterapii - a mianowicie Relacji. Warto podkreślić, że bez względu na formę pracy - czy jest to praca indywidualna czy grupowa, niezależnie od wieku i diagnozy, to właśnie bezpieczna relacja jest odpowiedzią na zdeficytowane potrzeby naszych pacjentów. Wspólnie zastanowimy się i porozmawiamy o tym, jak istotne jest zaciekawianie się i budowanie coraz bardziej wiernego i wyraźnego obrazu osoby w umyśle psychoterapeuty (tak jak dziecka w umyśle opiekuna) dla poczucia bycia widzianym, i co szczególnie ważne, rozpoznany. Ze szczególną uwagą przypatrzymy się temu jak rozumienie, którego dostarcza paradygmat mentalizacyjny może być pomocne w przypadku pracy z rodzinami wysokiego ryzyka, z którymi pracujemy na co dzień w Centrach Pomocy Dzieciom i jakie daje to możliwości na zatrzymanie przemocy wobec dziecka.

11.30–13.00 Sesja równoległa

REAGUJ! – o społecznych kompetencjach reagowania na przemoc wobec dzieci

Dzieci same się nie obronią. Reaguj na przemoc wobec dzieci

Jolanta Zmarzlik, FDDS

Według badań Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę aż 60% badanych zetknęło się z sytuacją krzywdzenia dziecka. Znaczna część świadków pozostała wobec tych zachowań bierna. Brak reakcji często wynika z przeświadczenia, że nie powinniśmy się wtrącać w prywatne sprawy rodziny. Dodatkowo bycie świadkiem przemocy może być trudnym doświadczeniem – ludzie nie wiedzą, jak zareagować lub brakuje im odwagi. Jednak reagowanie na przemoc wobec dzieci to nasz społeczny obowiązek. Celem wystąpienia będzie zrozumienie istoty reakcji na przemoc wobec dzieci oraz rozwianie obaw, które mogą utrudniać działanie.

Reagowanie na krzywdzenie dziecka – jakie narzędzia oferuje nam prawo?

Paulina Masłowska, FDDS

Interwencja prawna, to powiadomienie organów o krzywdzeniu dziecka. Zakłada podejmowanie działań zgodnie z najlepszym interesem dziecka i współpracę służb zaangażowanych w ochronę dziecka krzywdzonego. Podstawowym celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa dziecku poprzez szybką i skuteczną reakcję. Przepisy prawa zawierają ramowe schematy postępowania interwencyjnego, jednak każda sytuacja jest inna. Podejmując interwencję należy wziąć pod uwagę wyjątkowość każdego przypadku i konieczność dostosowania działań interwencyjnych do jego specyfiki. Celem niniejszego wystąpienia jest przybliżenie narzędzi w zakresie interwencji prawnej, które przewidują: ścieżka karna, cywilna oraz procedura Niebieskie Karty w ramach różnych zawodów pomocowych.

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

20. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”

Kampania REAGUJ!, czyli jak przekonać ludzi do reagowania na krzywdzenie dzieci

Ewa Dziemidowicz, FDSS

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę od lat bada postawy społeczne wobec krzywdzenia dzieci i gotowość ludzi do reagowania w takich sytuacjach. Od zeszłego roku FDSS prowadzi kampanię społeczną "REAGUJ na przemoc wobec dzieci" mającą na celu uświadomienie dorosłym osobom jak ważne jest reagowanie na każdy przejaw przemocy wobec dziecka. Akcja rozbraja stereotypy zniechęcające ludzi do reagowania, pokazuje jak bardzo reakcja może zmienić sytuację dziecka oraz prezentuje sposoby reagowania adekwatne do formy krzywdzenia dziecka. Prezentacja przybliży założenia kampanii oraz plany na najbliższe działania związane z kolejną odsłoną akcji planowaną na listopad 2023 roku.

11.30–13.00 Sesja równoległa

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Kondycja osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej okiem superwizorki

Renata Durda, "Niebieska Linia" Instytutu Psychologii Zdrowia PTP

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w kontekście zapisów Konwencji Rady Europy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet w tym przemocy domowej

dr Grzegorz Wrona, Kancelaria Adwokacka

Co zmieniła nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Anna Schmidt, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Sesja obejmuje trzy wystąpienia skupiające się na recepcji zmian, które przyniosła nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, obecnie przemocy domowej, która weszła w życie 22 czerwca 2023 r. Minister Anna Schmidt przedstawi najważniejsze zapisy i ich uzasadnienie nowej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Renata Durda podzieli się refleksjami z prowadzonych superwizji, co da nam wgląd w nastroje specjalistów tym w krótkim czasie od wejścia w życie zmian. Mecenas Grzegorz Wrona na gorąco z posiedzenia Grupy Ekspertów ds. Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet i Przemocy Domowej (GREVIO) spojrzy na zamiany z perspektywy europejskiej i przedstawi zapisy Konwencji chroniące dzieci przed przemocą oraz przyjęty przez polskiego ustawodawcę model ochrony, zakres wprowadzonych od 15 sierpnia 2023 r. nakazów ochrony, a także brak zmian legislacyjnych w zakresie ochrony przed przemocą seksualną.

11.30–13.00 Sesja równoległa

Dziecko w rozwodzie rodziców – dylemat króla Salomona – warsztat – limit miejsc

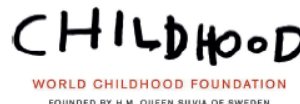
Wanda Szaszkiwicz, Szkoła Psychoterapii Dialog w Warszawie

Ryszard Izdebski, Krakowska Fundacja Rozwoju Psychoterapii im. Profesor Marii Orwid

W ostatnich latach wzrosła liczba rozwodów w Polsce. Obecnie blisko co trzecie małżeństwo kończy się rozstaniem, w którym uczestniczy wiele dzieci w tych rodzinach. Skutki doświadczania przez dzieci rozpadu związku ich rodziców zależą od wielu czynników i mogą być bardzo poważne. Najgorsze są wtedy, gdy małżonkowie decydują się na rozwód z orzekaniem winy angażując do tego wiele osób i instytucji. Niekiedy w tle jest rzeczywiste przestępstwo jednego z rodziców, także wobec dziecka, takie jak przemoc. Zaangażowanie odpowiednich służb jest wtedy niezbędne. Niestety, również wtedy, gdy rozwód zapada z innych powodów, dotyczących uczuciowego kryzysu w relacji rodziców, dzieci bywają także wiktane w jego przebieg i używane do walki o rację. Są w ten sposób krzywdzone przez najbliższe osoby, które nie liczą się z ich potrzebami doznawania bezpieczeństwa i miłości, z ich uczuciami w tak bardzo obciążającej sytuacji. Celem warsztatu jest poszukiwanie sposobów przeciwdziałania lub choćby złagodzenia traumy wynikającej z sytuacji, która stwarza

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

20. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”

trudność utrzymania lojalności wobec obojga rodziców. Niekiedy dochodzi do parentyfikacji czyli destrukcyjnego odwrócenia ról w dzieciństwie. Podczas warsztatu uczestnicy wyodrębnią czynniki ryzyka, a następnie poszukają sposobów pomocy dziecku i rodzinie w poradzeniu sobie z rozwodem. Wymagać to będzie uzgodnienia wymiarów do diagnozy zasobów systemu rodzinnego oraz oceny poziomu i przebiegu w nim konfliktu. Zakładamy bowiem, że to, w jaki sposób dziecko przechodzi przez rozwód, w dużej mierze zależy od tego, w jaki sposób przechodzą przez niego dorośli. To z kolei zależy od dojrzałości rodziców, świadomości ważności uwzględnienia dziecka w przygotowaniu do rozwodu, co rzadko ma miejsce. Dzieci bowiem traktowane są jak własność każdego z rodziców. Kluczowe będzie znalezienie skutecznych metod do przekonania rodziców o rezygnacji z walki oraz nabycie przez nich umiejętności rozmawiania ze sobą i z dziećmi o tej sytuacji. Korzystne byłoby wyznaczenie obszarów do szkolenia dla rodziców w sytuacji rozwodu uwzględniających potrzeby dzieci w różnym wieku.

14.00–15.30

Sesja równoległa

Przemoc rówieśnicza – nowe fenomeny i trendy w profilaktyce

Skala i uwarunkowania przemocy rówieśniczej

dr Anzhela Popyk, Uniwersytet SWPS, FDDS

Artykuł przedstawia wyniki Ogólnopolskiej diagnozy skali i uwarunkowań krzywdzenia dzieci w Polsce dotyczące przemocy rówieśniczej. Badanie, przeprowadzone na reprezentatywnej próbie (N=2026) nastolatków w wieku 11-17 lat, wykazało, że 66% nastolatków w Polsce doświadcza co najmniej jednej z pięciu form przemocy rówieśniczej. Najczęstszą formą przemocy rówieśniczej była przemoc psychiczna fizyczna ze strony innych dzieci (48%), a następnie przemoc psychiczna (44%). Prawie 1/3 respondentów (18%) doświadczyła znęcania, i prawie tyle samo badanych (17%) doświadczyło napaści zbiorowej. Sześć procent nastolatków w wieku 13-17 lat było ofiarą przemocy na randce z inną młodą osobą. Dodatkowo artykuł wyświetla wyniki analizy zależności między sytuacją rodzinną, dysfunkcjami rodzinnymi a doświadczeniem przemocy rówieśniczej, a także zależności między przemocą rówieśniczą a zachowaniami autodestrukcyjnymi – samookaleczaniem i próbami samobójczymi. Ponadto, badanie przedstawia kto najczęściej zostaje ofiarą przemocy rówieśniczej, jak również kim najczęściej są sprawcy przemocy.

Przemoc rówieśnicza – dorośli jako kluczowe ogniwo systemu wsparcia dzieci i nastolatków

dr Anna Kubiak, Uniwersytet SWPS

Profilaktyka i minimalizowanie skutków bullyingu wymagają wielopoziomowego działania, a rola dorosłych jest decydująca w tym procesie. W jaki sposób możemy wspierać dziecko lub nastolatka doświadczającego bullyingu? Na co zwrócić uwagę w pracy z dzieckiem lub nastolatkiem stosującym przemoc rówieśniczą? Jak systemowo zadbać o dzieci i młodzież zaangażowane w bullying? Odpowiedzi na te pytania będą przedmiotem wystąpienia.

Profilaktyka seksualnej przemocy rówieśniczej

Iza Jąderek, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego

Celem prezentacji jest ukazanie konsekwencji tabu seksualnej przemocy rówieśniczej dla procesu rozwoju psychoseksualnego młodzieży, jak również wskazanie konieczności rozpoznawania i przeciwdziałania temu zjawisku. Do seksualnej przemocy rówieśniczej możemy zaliczyć między innymi takie zachowania jak: robienie i przesyłanie zdjęć, wygłaszanie komentarzy na temat ciała, naruszanie przestrzeni osobistej przez dotyk, dotknięcia intymnych części ciała, ściąganie ubrań, jak również używanie obraźliwych określeń dotyczących płci. Częsty brak wiedzy ze strony opiekunów (nauczycieli, rodziców) związanych ze zjawiskiem przemocy seksualnej przyczynia się do bagatelizowania zachowań agresywnych, braku reakcji na określone zachowania a w rezultacie podtrzymywania przemocy seksualnej i bierności osób jej doświadczających, jak również ewentualnych świadków takich zdarzeń. Długofalowe skutki obejmują znaczące pogorszenie stanu zdrowia emocjonalnego, jak również wpływ na funkcjonowanie społeczne i poznawcze. Prezentacja ma celu

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

FOUNDED BY H.M. QUEEN SILVIA OF SWEDEN

20. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”

przybliżenie niektórych aspektów zjawiska przemocy seksualnej wśród młodzieży, zwracając szczególną uwagę na potrzebę rozpoznawania określonych zachowań i przygotowania działań profilaktycznych wśród opiekunów.

14.00–15.30 Sesja równoległa

Standardy Ochrony Dzieci – praktyczne rekomendacje wdrażania w instytucjach – panel dyskusyjny

dr Anna Krawczak, FDSS

Izabela Marcewicz-Jendrysik, Warszawskie Centrum Opieki Medycznej "Kopernik"

Katarzyna Zgódko, Związek Harcerstwa Polskiego

Katarzyna Obuchowicz, SP nr 169 im. Orła Białego

W dniu 28 lipca 2023 została przyjęta ustawa zwana potocznie „ustawą Kamila z Częstochowy” wprowadzająca m.in. obowiązek wdrożenia standardów ochrony dzieci we wszystkich podmiotach prowadzących działalność związaną z dziećmi. W trakcie dyskusji panelowej nasze goście będą rozmawiać o tym, jaki paradygmat myślenia o dziecku i jego bezpieczeństwie wprowadza „Ustawa Kamila”, co się zmieni systemowo, ale również na poziomie odpowiedzialności indywidualnego pracownika i zatrudniającego go podmiotu. Czy obowiązek przyjęcia standardów ochrony dzieci utrudni życie szpitalom dziecięcym, szkołom i organizacjom pozarządowym, czy przeciwnie: doprecyzuje granice ochrony dzieci, da pracownikom większą sprawczość i pozwoli skuteczniej interweniować w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka? Zaproszone goście wymienią się również doświadczeniami swoich organizacji/instytucji w zakresie wdrażania standardów ochrony dzieci w praktykę i opowiedzą, jak ten proces wyglądał na poziomie mikro: z jakimi wyzwaniem się wiązał, do jakich zmian doprowadził i jakie korzyści przyniósł dzieciom, pracownikom i współpracownikom.

14.00–15.30 Sesja równoległa

Wysłuchanie dziecka

Wysłuchanie w praktyce sądu rodzinnego i nieletnich

Maja Jabłońska, Sąd Rejonowy w Olsztynie

Wysłuchanie małoletniego, jako czynność w postępowaniu sądowym, daje dzieciom głos i z całą mocą podkreśla podmiotowość dziecka. Wysłuchanie jest też ważną czynnością dla sędziego. Z jednej strony daje możliwość poznania stanowiska dziecka i jego oceny w świetle dowodów zgromadzonych, z drugiej strony pozwala zajrzeć w świat dziecka, które najczęściej znajduje się w trudnej sytuacji emocjonalnej. W czasie 20 jubileuszowej konferencji Pomoc Dziecku Pokrzywdzonemu Przestępstwem Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę chciałabym opowiedzieć Państwu o wysłuchaniu dziecka z perspektywy sędziego rodzinnego.

Inna strona wysłuchania. Czy zawsze słyszymy, co mówią dzieci z Ukrainy?

Olga Trocha, UNICEF

Prawo do bycia wysłuchanym dotyczy wszystkich dzieci. Także tych, które przybyły do Polski po wybuchu wojny w Ukrainie. Prawo to nabiera niezwykłego znaczenia w odniesieniu do dzieci bez opieki rodziców, w tym ewakuowanych z placówek ukraińskich. Często podejmowane są w odniesieniu do nich istotne decyzje, mające wpływ na ich przyszłość. W wystąpieniu zostaną przedstawione obserwacje dotyczące sytuacji ww. dzieci oraz realizacji ich prawa do wypowiedzenia się we własnej sprawie. Podjęta zostanie także próba odpowiedzi na pytanie, czy możemy coś zrobić, by usłyszeć ich głosy wyraźniej.

Sfinansowano ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

20. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem”

Wysłuchanie dziecka w procedurze cywilnej z perspektywy pełnomocnika procesowego oraz organizacji pozarządowej

Katarzyna Ostrowska, FDDS

Czynność wysłuchania małoletniego w ramach toczącego się postępowania sądowego została wprowadzona do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ustawą z dnia 06 listopada 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie dnia 13 czerwca 2009 r. Stanowi wyraz poszanowania praw dziecka, w tym prawa do bycia wysłuchanym oraz wyrażenia własnego zdania co do kwestii będących przedmiotem rozstrzygnięcia przez sąd. Wysłuchanie małoletniego daje sędziemu ogromne możliwości. Pozwala na poznanie dziecka, skonfrontowanie informacji przekazywanych przez strony/uczestników postępowania w toku procesu z faktycznymi potrzebami dziecka. Docelowo umożliwia wydanie rozstrzygnięcia przez sędziego, które jest zgodne z dobrem małoletniego. W swoim wystąpieniu autor chciałby poruszyć zagadnienia dotyczące zmiany przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w zakresie wysłuchania dziecka w toczącym się postępowaniu (ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw). Wystąpienie ma również na celu podzielenie się z uczestnikami konferencji spostrzeżeniami dotyczącymi wysłuchania małoletniego z perspektywy pełnomocnika procesowego oraz organizacji pozarządowej (Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę). W tym zakresie autor poruszy takie kwestie jak m.in. jaki jest cel wysłuchania małoletniego i jakie korzyści płyną z przeprowadzenia takiej czynności procesowej, w jaki sposób powinno przebiegać wysłuchanie małoletniego (czas, miejsce, osoby uczestniczące), dlaczego sądy często pomijają przeprowadzenie tej czynności.